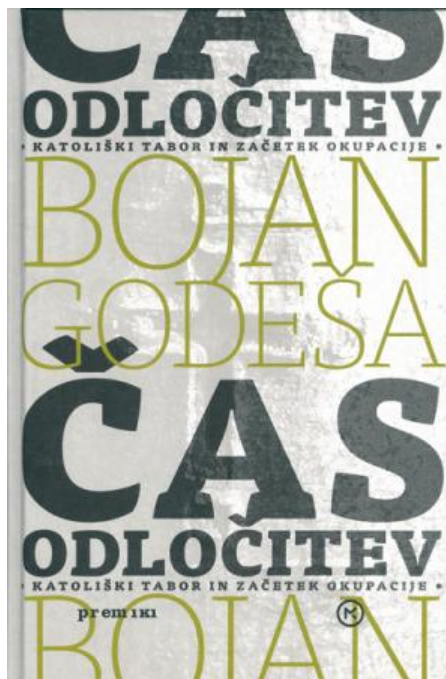

HUMANISTIKA

Področje: 6. 01 – Zgodovinopisje

Dosežek 1: Znanstvena monografija: Bojan Godeša: *Čas odločitev : katoliški tabor in začetek okupacije*. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2011, 349 strani

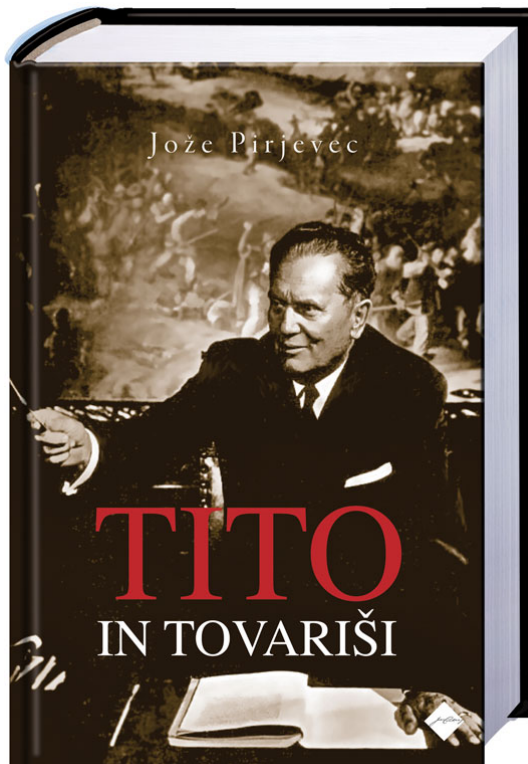
Bojan Godeša je v svojem delu analiziral delovanje najpomembnejše slovenske stranke v obdobju med dvema svetovni vojni v zadnjem letu pred razširitvijo 2. svetovne vojne na slovensko ozemlje. Ob uporabi obsežnega arhivskega, memoarskega ali objavljenega gradiva je opozoril na doslej pomanjkljivo poznavanje politike Slovenske ljudske stranke (ki se, kot opozarja avtor, uradno niti ni tako imenovala) in njenih odločitev v obdobju zmagoslavja nemške vojske v prvih dveh letih bojevanja na evropski celini. Godeša je prepričljivo pokazal, da se je začelo vodstvo Slovenske ljudske stranke približevati silam osi že pred okupacijo slovenskega ozemlja, da so iskali povezave skorajda izključno z Nemčijo, Italijo in njunimi zaveznicami, da pa so posebej po kapitulaciji Francije bili vse bolj prepričani o porazu držav zahodne demokracije in da tudi sami niso zagovarjali liberalnih svoboščin. Pisanje vseskozi sooča med seboj različne vire in interpretacije, ki so nastale znotraj zmagovitega ali poraženega tabora v spopadih med Slovenci med vojno in po njej, ter opozarja, da so številna ocenjevanja političnih odločitev slovenskih politikov v širši javnosti še vedno posledica interpretacij in opravičevanj, ki so pravzaprav izšla iz političnih in ne iz strokovnih krogov.

Znanstvena monografija Bojana Godeše je vrhunski dosežek slovenskega zgodovinopisja, ki strokovno in tudi laično javnost opozarja, da se stroka ne sme zadovoljevati s takšnimi ali drugačnimi bolj ali manj logičnimi interpretacijami minulih dogodkov, temveč da se mora v iskanju novih pogledov in odgovorov vedno znova vračati k virom, jih dopolnjevati, osvetljevati z novih zornih kotov in dogajanje na ožjem slovenskem prostoru soočati z dogajanjem na širšem evropskem prostoru.

HUMANISTIKA

Področje: 6. 01 – Zgodovinopisje

Dosežek 1: Znanstvena monografija: Jože Pirjevec: *Tito in tovariši*. Ljubljana : Cankarjeva založba, 2011, 712 strani.

Obsežna monografija Jožeta Pirjevca je poskus opisati življenje državnega voditelja komunistične Jugoslavije s strani zgodovinopisja. Zato je avtorjev pristop drugačen od številnih Titovih biografij, ki so večinoma izhajale bolj iz idejno-političnih izhodišč izpod peres nezgodovinarjev ali se omejevale na ožjo plat njegove življenjske poti oziroma Jugoslavije v času njegove vladavine. Delo temelji na široki paleti literature ter predvsem arhivskih virov iz domačih in številnih tujih arhivov, tako da se v sočni pripovedi vseskozi soočajo različni pogledi na Tita kot osebnost, vojaškega vodjo, vodjo ilegalne stranke, ki se prebija na oblast, ali državnika države, ki je pod njegovim vodstvom dosegla zavidljiv ugled na mednarodni sceni, ki je presegal dejanske sposobnosti države, ki jo je vodil. V monografiji se prepletajo različne zgodbe, od Titove poti na oblast in njegove pripravljenosti na kompromise in spreminjanje pogledov, do včasih bolj ali manj razumljivih odločitev, do katerih je prišlo, ker ni bilo časa za tehtnejši premislek, Titovega prijateljevanja in razhajanja z najbližjimi sodelavci, poznanstva v širših svetovnih krogih in ocenjevanja, kakšno politično dediščino je zapustil po svoji smrti.

Monografija kljub obsežnosti pušča odprta vrata za nova dopolnjevanja, interpretacije ali popravke. Da pa je med strokovno in zlasti širšo javnostjo naletela na širok odmev, nakazuje tudi podatek, da je bila že v letu izdaje nekajkrat dotisnjena.